

היום נלמד בעזרת ה':

נזיר דף יד

(המשך מעמוד קודם)

למדנו אתמול: רבא הסתפק: האומר 'הריני נזיר לאחר עשרים יום (סתם נזירות שלושים יום), ומעכשיו (נזירות נוספת של) מאה יום' – האם כוונתו להמתין עם הנזירות של המאה יום לאחר שיסיים את הנזירות של השלושים, מכיון שאם הוא יתחיל את הנזירות של המאה יום עכשיו, הוא יצטרך להפסיק אותה בעוד עשרים יום, ולמנות את הנזירות של השלושים יום (משום שהוא אמר אותה קודם לנזירות של המאה), ולאחר מכן להמשיך את הנזירות של המאה יום שמונים ימים נוספים. אבל הוא מעוניין לקיים את הנזירות ללא הפסקות.

או שמכיון שישארו לו מספיק ימים לאחר הנזירות הראשונה (שיגלח עליה ויביא קרבן), בשביל לסיים את המאה יום ולגלח ולהביא קרבן (שמונים יום נוספים) - הוא מעוניין להתחיל את המאה יום כבר מעכשיו?

קושיא: **ותיבעי ליה נזירות מועטת?** מדוע רבא לא מסתפק על סתם נזירות של שלושים יום. דהיינו האומר 'הריני נזיר לאחר עשרים יום, ונזיר מעכשיו' האם יתחיל את הנזירות השניה עכשיו, ולאחר עשרים יפסיק וימנה את הנזירות הראשונה ולא יגלח עליה, וישלים את הראשונה ולאחר מכן יגלח ויביא קרבנות על שתיהן ביחד,

אן שכוונתו להמתין עם הנזירות השניה עד לאחר שיתחיל עם הראשונה בעוד עשרים יום ויסיים אותה ויגלח ויביא קרבנותיו, ולאחר מכן יתחיל את השניה?

תירוץ: **חדא מגו (= מתוך) חדא קא מיבעיא ליה:** באמת רבא מסתפק בשאלה אחת מתוך שאלה קודמת. כלומר גם אם נפשוט בספק הנ"ל של האומר 'הריני נזיר לאחר עשרים יום, ונזיר מעכשיו' שמכיון שלא ישארו לו מספיק ימים בשביל לגלח על כל נזירות בפני עצמה, הוא מעוניין להמתין עם הנזירות השניה עד שיתחיל ויסיים את הראשונה – אבל במקרה שהנזירות השניה היא מאה יום לכאורה ודאי שהוא מעוניין

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור
052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

להתחיל עם השניה מעכשיו, כי ישארו לו שמונים יום לאחר שיפסיק עם הנזירות של השלושים, אן שעדיין הוא מעונין לקיים את הנזירות של המאה יום באופן רצוף בלא הפסקות?

ואם תרצה לומר חיילי: ואם תנקוט בספק הקודם שהנזירות של המאה יום חלה מיד (והוא מפסיק בה לנזירות של השלושים ולאחר מכן מסיים אותה) – עדיין יש להסתפק:

מה הדין האומר 'הריני נזיר לאחר עשרים יום, ומעכשיו (הריני) נזיר עולם' האם גם כאן תחול הנזירות עולם מיד, ולאחר עשרים יפסיק וימנה את השלושים, ולאחר מכן ימשיך את הנזירות עולם, אן שדוקא שם הוא מתחיל מיד את הנזירות של המאה, כי הנזירות של השלושים לא נחשבת להפסקה בתוך הנזירות של המאה, כי שתיהן אותה סוג של נזירות. אבל ב'נזיר עולם' שהיא נזירות שונה מנזירות רגילה -נזיר עולם מיקל שערו בתער ומביא קרבנות (אמנם נזיר לעולם אסור לגלח לעולם) - נחשבת הנזירות שלושים' שבאמצע הנזירות עולם' כהפסקה, ולכן דעתו קודם כל לסיים את הנזירות של השלושים ולאחר מכן לקיים את הנזירות עולם' ללא הפסקה באמצע?

אם תרצה לומר הכא כיון דאפשר לאיתשולי חיילא: ואם תנקוט בספק הקודם שהנזירות עולם חלה מיד, עדיין יש להסתפק מה הדין אמר 'הריני נזיר שמשון עשרים יום, ומעכשיו נזיר סתם'. והספק הוא: האם דוקא במקרה של 'נזירות עולם' היא חלה מיד, משום שאפשר להישאל על הנזירות עשרים שבאמצע ולהפך אותה (ולכן היא לא נחשבת להפסקה באמצע), אבל 'נזירות שמשון' שאי אפשר להישאל עליה כלל אם כן לא תחול הנזירות סתם' כלל?

בעיא נוספת:

אמר כמשה בשבעה באדר: אמר 'הריני כמשה בשבעה באדר'. האם כוונתו ליום לידת משה - והיינו אני מקבל על עצמי להיות בשמחה כיום ההוא, או שכוונתו ליום פטירת משה - שמסתמא קבלו רבים מבני ישראל נזירות על עצמם וממילא כוונתו להיות נזיר.

פשוט מינייהו קדמייתא: תפשוט את הספק הראשון מבין הספיקות הנ"ל – הספק הראשון של רבא: שחלה עליו מיד הנזירות של המאה יום.

*

למדנו במשנה: האומר 'הריני נזיר כשיהיה לי בן, ונזיר' - הוא מתחיל קודם את הנזירות שלו. ואם הוא לא סיים אותה ונולד בנו - עליו להפסיק את הנזירות שלו, ולהתחיל למנות את הנזירות של לידת בנו (משום שהיא היתה קודמת לנזירות שלו). ולאחר שישלים אותה, לא יגלח ולא יביא קרבנות, אלא ישלים את הנזירות שלו, ואז יגלח ויביא קרבן אחד על שתי הנזירות.

נטמא בימי בנו: מה הדין אם באמצע הנזירות על בנו הוא נטמא.

נזיר שנטמא - סותר את הימים שמנה עד עכשיו ומתחיל למנות נזירות מתחילה. הספק הוא: האם הוא סותר לא רק את הנזירות על בנו אלא גם את הנזירות שלו שהופסקה באמצע, או לא. לדעת רבי יוחנן סותר את הכל, משום ששתי הנזירות מחוברות יחד, וכאשר נטמא באמצע השניה זו טומאה גם לראשונה. לדעת ריש לקיש לא סותר את הראשונה, כי כל אחת נחשבת יחידה בפני עצמה.

נטמא בימי צרעתו: אדם שקיבל על עצמו נזירות ובאמצע נטמא בצרעת, טומאת הצרעת אינה סותרת את הימים הראשונים, ולאחר שנטהר מצרעתו ממשיך ומונה את הימים לנזירות שהתחיל בה.

מה הדין אם בימי צרעתו הוא גם נטמא למת - האם עכשיו הוא סותר את ימי הנזירות הראשונים, או לא. לדעת רבי יוחנן סותר, משום שהוא נמצא באמצע ימי נזירותו. לדעת ריש לקיש אינו סותר, משום שימי הצרעת נחשבים ליחידה נפרדת מימי הנזירות.

וצריכא: צריך לומר לנו את שתי המחלוקות של רבי יוחנן וריש לקיש אפילו שהן דומות זו לזו. משום שבמחלוקת הראשונה בנטמא בימי נזירות בנו - יש יותר סברא לומר שיסתור גם את הנזירות שלו, כי סך הכל יש כאן הרבה ימים של 'נזירות'. מאידך, במחלוקת השניה בנטמא בימי צרעתו - יש יותר סברא לומר שלא יסתור את הנזירות, כי צרעת ונזירות הם שני דברים שונים.

נטמא ביום גידול שער: אדם שקיבל על עצמו נזירות של ל' יום, ולאחר עשרים יום מנזירותו גילח והו ליסטים בעל כרחו, ונמצא שלא יוכל לגלח ביום ל' לפי שאין לו מספיק שיער למצוות תגלחת (= אין גידול שיער פחות מל' יום), ולכן עליו למנות שוב ל' יום, ואכן התחיל למנות שוב ל' יום, וביום העשירי למניין השני שזהו סיום נזירותו (= שהרי כעת עברו ל' יום מתחילת נזירותו, אלא שנשארו לו עוד כ' יום רק כדי שיהיה

לו מספיק שיער לגלח) נטמא. **נחלקו בזה רב ושמואל:**

(המשך בדף הבא ↓)

לדעת רב - אינו סותר, לפי שימי גידול השיער אינם שייכים לנזירות, ואפילו לרבי יוחנן שאמר לעיל (= בעמ' הקודם לגבי נטמא בימי בנו) שסותר את נזירותו, כאן הוא מודה שאינו סותר, לפי ששם הוא נמצא באמצע ימי נזירותו אבל כאן הוא כבר השלים את נזירותו והוא רק מונה כעת ימי גידול שיער.

לדעת שמואל - סותר, לפי שימי גידול השיער שייכים לימי הנזירות, ואפילו לר"ל שאמר לעיל (= שם) שאינו סותר, כאן הוא מודה שסותר, לפי ששם יש שתי נזירויות, וכשנטמא בנזירות שנדר בלידת בנו אינו סותר את נזירותו, אבל כאן הכל נזירות אחת, וכדי שיוכל לגלח בסוף נזירותו עליו למנות כעת ימי גידול שיער, ולכן סותר.

אמר רב חסדא הכל מודים וכו': רב ושמואל מודים שאם הנזיר נטמא לאחר שנזרק דם קרבנותיו ולפני שגילח שאין לו תקנה, דהיינו שלעולם לא יוכל לשתות יין ולגלח, לפי שאי אפשר לגלח ללא הבאת קרבן, ולא יוכל להביא שוב קרבנות לפי שכבר הביאם, וכיון שאינו יכול להביא קרבן אינו יכול לגלח וכל איסורי נזירות נשארים עליו.

קושיא: אליבא דמאן? לפי מי שייך דין זה? אם תאמר שזה לפי שיטת רבי אליעזר הסובר (לקמן מז.) שתגלחת מעכבת, א"כ קשה מדוע אין לו תקנה, והרי לשיטתו כל עוד שהנזיר לא גילח כל איסורי נזיר עליו, וא"כ גם כשנטמא לאחר שנזרק הדם כיון שעדיין לא גילח הרי זה כאילו שנטמא לפני הבאת קרבנותיו, ויסתור שבעה ימים עד שיטהר מטומאת מת ואח"כ יביא שוב קרבנות ויגלח. ואם תאמר שזה לפי שיטת רבנן הסוברים שנזיר שהביא קרבנותיו כבר אין עליו איסורי נזיר גם לפני שגילח, א"כ קשה מדוע אין לו תקנה, והרי לשיטתם תגלחת לא מעכבת וא"כ לאחר שנזרק הדם הוא כבר מותר בהכל.

תירוץ: לעולם אליבא דרבנן: שגילוח לא מעכב, ומה שאמר רב חסדא 'אין לו תקנה' כוונתו שאינו יכול לקיים את מצוות גילוח, אבל באמת הוא מותר בכל הדברים אף ללא גילוח.

נזיר שכלו לו ימיו: שסיים למנות את כל ימי נזירותו ועומד כעת ביום הבאת קרבנותיו, אם נטמא קודם הבאת קרבנותיו הרי הוא לוקה אבל אינו סותר את הימים שמנה כבר, אבל אינו לוקה אם גילח או שתה יין.

מאי שנא וכו': והטעם הוא לפי שלגבי טומאה נאמר "כל ימי הזירו ליהוה על נפש מת לא יבא", "כל" בא לרבות שאם נטמא לאחר שנשלמו ימי נזירותו הרי הוא לוקה כשם שלוקה אם נטמא לפני שנשלמו ימי נזירותו.

(המשך בדף הבא ↓)

קושיא: אי הכי: אם כן שילקה גם על התגלחת לאחר שנשלמו ימי נזירותו, שהרי גם שם נאמר "כל" - "כָּל יְמֵי נְדָר נְזִירוֹ תַעֲרֵר לֹא יַעֲבֹר עַל רֵאשׁוֹ".

ותו: ועוד קשה, שילקה גם על שתיית יין לאחר שנשלמו ימי נזירותו, שהרי גם שם נאמר "כל" - "כָּל יְמֵי נְזִירוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִגִּזְרֵי הַיָּיִן מְחַרְצִים וְעַד זָג לֹא יֹאכֵל".

תירוץ: לגבי טומאה נאמר "וְכִי יָמוּת מֵת עָלָיו בְּפִתְעָה פְּתָאם וְטָמֵא רֵאשׁ נְזִירוֹ", מי שנזרו תלוי לו בראשו, כלומר משמע שתלה הכתוב את הטומאה במי שעדיין לא התגלח ואפילו שכבר נשלמו ימי נזירותו, שכל מה שנשאר לו מהנזירות זה שיער ראשו שלא גילחו, ולכן רק על טומאה הוא לוקה.

מיתבי: מברייתא זו מוכח שלוקה גם על גילוח ושתיית יין, וקשה על רבי יוסי ברבי חנינא. הגמרא נשאר בקושיא.